

ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ (II)¹

1

Ε. Μ. 1927². Τετραγωνικὸν βάθρον φαιοῦ μαρμάρου μετὰ γείσου ἄνω, κάτω καὶ κατὰ τὰς πλευράς (εἰκ. 1). Ἡ ὀπισθία πλευρά του, ὡς μὴ ὀρωμένη, δὲν ἔχει τύχει ἐπεξεργασίας, διατηρεῖ ὁμῶς τὸ διὰ τὸ γεῖσον ἔξεργον. Ὑψ. 0.67, πλάτ. 0.61, πάχ. 0.43.



Εἰκ. 1. Ὁ ὑπ' ἀριθ. 1927 ἐνεπίγραφος λίθος τοῦ Ε. Μ.

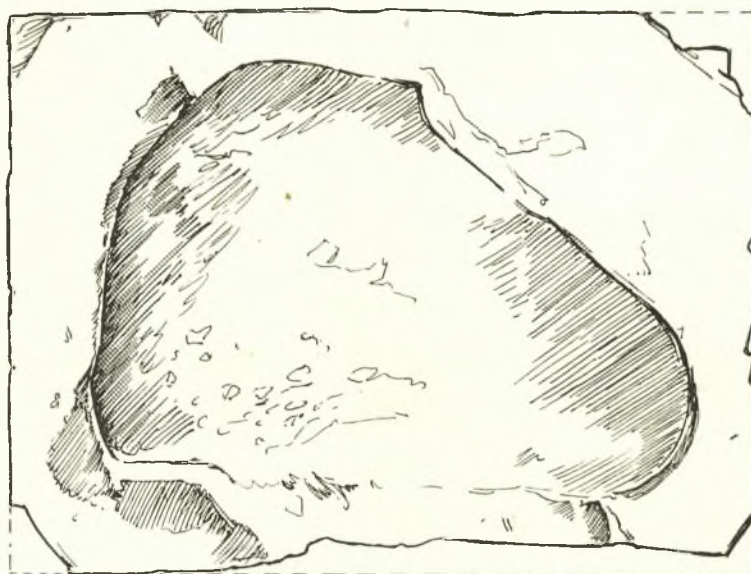
Ἐπὶ τῆς κάτω, ὡς καὶ τῆς ἄνω ὀριζοντίας πλευρᾶς, φέρει κοιλώματα (εἰκ. 2α-2β) διὰ τὰς πλίνθους τῶν μορφῶν, αἵτινες ἴσταντο ἐπ' αὐτοῦ· διότι ἐπανειλημμένως ἐγένετο χρῆσις τούτου.

¹ Ἰδὲ καὶ ΑΒ 1957, σ. 164 κ.ἐξ.

² Ὁ λίθος ἀπέχειτο ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὸ Ε.Μ., ὡς τοῦτο

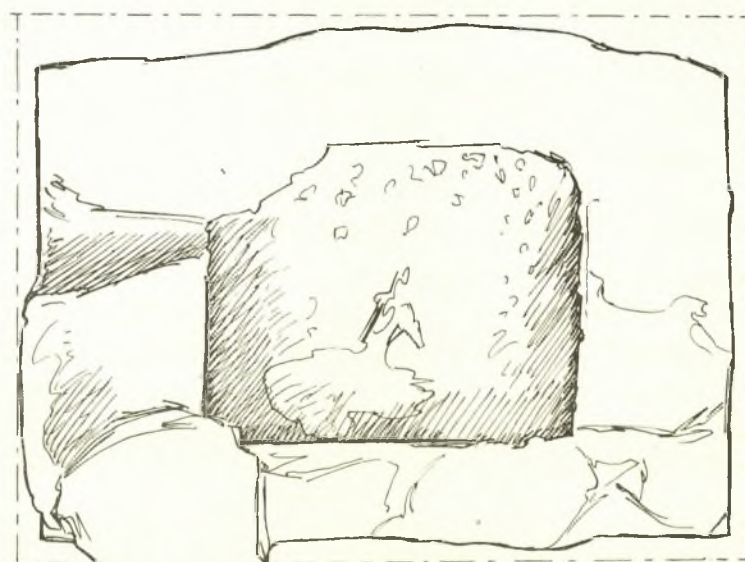
τεχμαίρεται ἐκ τοῦ αὐξοντος ἀριθμοῦ τοῦ Εὐρετηρίου.

Πρώτη χρῆσις του ἔγινε περὶ τὰ μέσα (;) τοῦ 3^{ου} π.Χ. αἰῶνος (τόρμος εἰκόνος 2α), ὅτε, φαίνεται, ἐποιήθη τὸ βάθρον καὶ ἐχαράχθησαν ἐπὶ τούτου αἱ ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2



Εἰκ. 2α. Ὁ παλαιότερος τόρμος (Σχ. Ἀ. Κοντοπούλου).

ἐπιγραφαί. Διὰ τὴν δευτέραν χρῆσιν ὁ λίθος ἀνεστράφη καὶ τόρμος ἠνοίχθη ἐπὶ τῆς ἀντιστοίχου κάτω ὀριζοντίας πλευρᾶς (εἰκ. 2β). Τότε, μέσα περίπου τοῦ 2^{ου} π.Χ. αἰῶ-



Εἰκ. 2β. Ὁ νεώτερος τόρμος (Σχ. Ἀ. Κοντοπούλου).

νος, ἐχαράχθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 3 ἐπιγραφή, ἥτις κατὰ τὸν 1^{ον} π.Χ.-1^{ον} μ.Χ. αἰῶνα ἀπεξέσθη διὰ μεταλλικοῦ ἐργαλείου, ἵνα χαραχθῇ ἐπὶ τῶν μόλις διαφαινομένων γραμμάτων ἡ ὑπ' ἀριθ. 4 ἐπιγραφή. Τὴν ὑπαρξιν τῶν ὀλίγων γραμμάτων τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 ἐπιγραφῆς

διεπίστωσα κατὰ τὴν μελέτην τοῦ λίθου, ἐνῶ τὰ γράμματα τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 ἐπιγραφῆς εἶδομεν τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ κ. Vanderpool κατὰ τὴν διάρκειαν πρωινοῦ, ὅτε αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἔπιπτον ἐκ τοῦ πλαγίου ἐπὶ τῶν γραμμάτων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐπιγραφή (εἰκ. 3)

[Ε] ὅ ε τ η ρ ί α

ἐχαράχθη ἐπὶ τοῦ γείσου. Τὰ γράμματα ταύτης εἶναι ἀβαθῆ. Τοῦτο, ὡς καὶ ἡ φθορὰ



Εἰκ. 3. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐπιγραφή.

τῆς ἐπιφανείας τοῦ μαρμάρου κατὰ τὸ προέχον τοῦτο τμήμα τοῦ βάθρου, καθιστοῦν ταῦτα δυσανάγνωστα.

[Ε] ὅ ε τ η ρ ί α. Ἡ ἐκ τῆς καλῆς ἐσοδείας τοῦ ἔτους καλὴ ψυχικὴ διάθεσις τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἀφθονία καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἡ ἐφικτὴ δι' ὅλους ἀποκτησίς των. Ἐπειτα προσωποποιήσις¹ τῆς καλῆς ἐσοδείας τοῦ ἔτους καὶ περὶ ταύτης φαίνεται ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα. Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην ἀπαντᾷ νῦν τὸ πρῶτον ἐπὶ τῶν ἀττικῶν ἐπιγραφῶν, εὔρηται ὅμως ὡς ὄνομα γυναικός (:), IG II² 11381, ὡς καὶ πλοίων, IG II² 1607^B στίχ. 6. 1604 στίχ. 73/4. 1614^A στίχ. 3.27. 1629 στίχ. 274. 1631 στίχ. 495/6. Ἐπιγραφικὰς μαρτυρίας τῆς λέξεως ἰδὲ ἐν Syll³. 765, σημ. 3, καὶ 799.

Ὑπὸ τὸ γεῖσον, καὶ εἰς τὴν συνήθη διὰ τὴν ἐγγάραξιν ἐπιγραφῶν θέσιν, ἦτο καὶ ἄλλη ἐπιγραφή, προφανῶς σύγχρονος μὲ τὴν προηγουμένην. Ταύτης τὰ γράμματα ἦσαν κατὰ τὸ $\frac{1}{3}$ περίπου μικρότερα. Πόσους στίχους κατελάμβανε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὁρισθῇ, διότι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ λίθου ἐλειάνθη, ἵνα οὗτος χρησιμοποιηθῇ ἐκ νέου. Σώζονται κατὰ ταῦτα ἔχνη μόνον γραμμάτων καὶ μόνον τοῦ πρώτου στίχου ταύτης, ἥτοι

- - - Σ. Ο. Ν. . Ε. - - -

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 ἐπιγραφή ἐχαράχθη ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τῷ ὀρῶντι πλευρᾷς

Εὐκτιήμονα
οἱ συνάρχοντες
δικαιοσύνης
ἔνεκα

¹ Πρβ. IG IV 203, στίχ. 19 κ.ἐξ.: τοὺς ναοὺς τῆς Εὐετηρίας καὶ τῆς Κόρης καὶ τὸ Πλουτώνειον.

Φιλωνίδην
οἱ σιτοφύλακες
δικαιοσύνης
ἔνεκα

Ποῖος εἶναι ὁ παρὰ τῶν σιτοφυλάκων τιμώμενος Φιλωνίδης δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ὀρι-
σθῇ. Ἴσως εἶναι ἄτομον κατὰ τινα τρόπον ὃχι ἄσχετον μὲ τὴν εὐετηρίαν τοῦ ἔτους,
κατὰ τὸ ὅποιον ἐποιήθη τὸ βᾶθρον. Ὁ Εὐκτῆμων δύναται νὰ εἶναι ὁ ἐπὶ κεφαλῇ τῆς
συναγωγίας τῶν σιτοφυλάκων.

Οἱ σιτοφύλακες¹, συναρχία τῆς ἀθηναϊκῆς πολιτείας, εἶχον σπουδαῖον προορισμόν. Κατὰ τὸν ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ, Ἀθην. Πολιτ. LI 3 : ἐπιμελοῦνται πρῶτον μὲν ὅπως ὁ ἐν ἀγορᾷ σῖτος ἀργὸς ὥνιος ἔσται δικαίως, ἔπειθ' ὅπως οἱ τε μυλωθροὶ πρὸς τὰς τιμὰς τῶν κριθῶν τὰ ἄλφιστα πωλήσουσιν καὶ οἱ ἀρτοποιῶλαι πρὸς τὰς τιμὰς τῶν πυρῶν τοὺς ἄρτους καὶ τὸν σταθμὸν ἄγοντας ὅσον ἂν οὗτοι τάξωσιν· ὁ γὰρ νόμος τούτους κελεύει τάττειν. Εἶχον δηλαδή ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν των 1) τοὺς σιτοπῶλας 2) τοὺς μυλωθροὺς καὶ 3) τοὺς ἀρτοποιούς. Εἰδικῶς ἀπὸ τοὺς πρῶτους, τοὺς σιτοπῶλας, φαίνεται ὅτι ὑπέφερον πολὺ οἱ Ἀθηναῖοι. Διότι οὗτοι, μέτοικοι κατὰ τὸ πλεῖστον, ἡγόραζον τὸν παρὰ τῶν ἐμπόρων εἰς τὸ ἄστυ προωθούμενον σῖτον, οἱ δὲ σιτοφύλακες κατὰ τὸν ΛΥΣΙΑΝ XXII, 6, εἶχον ὡς ἔργον καὶ τὸ νὰ μὴ ἐπιτρέπουν τὴν παρ' ἐκάστου σιτοπῶλου ἀγορὰν ποσότητος σίτου μεγαλυτέρας τῶν 50 φορμῶν. Τοῦτο δέ, διὰ νὰ ἀποφεύγηται ἡ συγκέντρωσις εἰς τὰς ἀποθήκας ἐνὸς ἢ περισσοτέρων συμβεβλημένων σιτοπωλῶν μεγάλων ποσοτήτων σίτου καὶ γίνηται εἰς δυσκόλους ἐποχὰς ἐκμετάλλευσις. Κατὰ τὸν ΛΥΣΙΑΝ, ἔ.ἀ. 14, οὗτοι ἐκέρδαινον πολλὰ, ὅσάκις ἔπληττε τὴν πόλιν συμφορὰ τις, ἣν πρῶτοι οἱ σιτοπῶλαι κατάρθωνον νὰ πληροφορηθοῦν· ἐνίοτε ἐπίσης διέδιδον ψευδεῖς ἀνησυχητικὰς εἰδήσεις διὰ τὴν δημιουργίαν πανικοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου κερδοσκοπίαν. Τόση δὲ ἦτο ἡ σημασία, ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδιδον εἰς τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ τούτου (προστατεύοντος τὴν βασικωτέραν τῶν τροφῶν), ὥστε εἰς τὸν σχετικὸν νόμον εἶχον προβλέψει ποιὴν θανάτου διὰ τοὺς παραβαίνοντας τὸν νόμον καὶ ἀγοράζοντας ἢ συναγοράζοντας σῖτον περισσότερον τῆς ὡς ἄνω ποσότητος. Ἀκόμη δέ, ἐνῶ δι' ὅλα τὰ ἄλλα ὧνια εἶχον τάξει ἐπόπτας τοὺς ἀγορανόμους, ἀνὰ 5 διὰ τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, διὰ τὸν σῖτον καὶ μόνον εἶχον τάξει εἰδικὴν συναρχίαν.

Περὶ τῶν ἀνξομειώσεων τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς συναρχίας τῶν σιτοφυλάκων διέλαβε διεξοδικῶς ὁ καθηγητὴς B. D. MERITT ἐν *Hesperia* 13, 1944, σ. 244 ἔξ.

Ἡ ὑπ' αὐτοῦ. 3 ἐπιγραφή

5

1 Ἰδὲ καὶ *Hesperia* 3, 1934, σ. 43 : 6, 1937, σ. 445 : 13, 1944, σ. 243 κ.ἐξ.

$\dot{A} \dots \epsilon \alpha \nu \delta \rho \omicron \varsigma \dots \epsilon \rho \omicron \nu$
 $\Pi \epsilon \quad [\quad \iota \quad \rho \quad] \quad \alpha \quad \iota \quad \epsilon \quad \acute{\upsilon} \quad \varsigma$

στίχ. 6. Τὸ τέταρτον γράμμα εἶναι Ε ἢ Ξ (᾿Α [λέ] ξανδρὸς (;))

᾿Ηράκλειτος ᾿Ικαριεὺς ἀναφέρεται ἐν ἔτει 135/4 ὡς ταμίας τῆς βουλῆς ἐπὶ ἐπιγραφῶν δημοσιευθεισῶν ἐν Hesperia 9, 1940, σ. 128 ἀριθ. 28 στίχ. 35/6 καὶ 21, 1952, σ. 360 ἀριθ. 7 στίχ. 35/6, 53/4. ᾿Ηράκλειτος ᾿Ικαριεὺς καὶ πάλιν ἄνευ ὀνόματος πατρὸς εὗρηται καὶ ἐπὶ ἐπιγραφῆς ἐκ Πειραιῶς¹ ὁμοῦ μετὰ συνωνύμου υἱοῦ, χρονολογουμένης ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 2^{ου} π.Χ. αἰῶνος. Ὁ υἱὸς ταυτίζεται μὲ τὸν ἐν τοῖς κειμένοις ἐν Hesperia ἀναφερόμενον. Ἐκ τοῦ γεγονότος ὁμῶς, ὅτι ὁ ἕτερος τῶν υἱῶν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ἐκ Πειραιῶς ᾿Ηρακλείτου, φέρει τὸ ὄνομα πατρὸς τοῦ ᾿Ηρακλείτου τῆς ἐπιγραφῆς μας, ἐπιτρέπεται νὰ εἰκάσωμεν, ὅτι ὁ ᾿Ηράκλειτος Ι (οὔτινος δὲν ἐγνωρίζομεν τὸ ὄνομα πατρὸς) καὶ ὁ ᾿Ηράκλειτος τῆς ἐπιγραφῆς μας εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Ἔχομεν κατὰ ταῦτα :

᾿Ηράκλειτος Ι (Διονυσογένους Ι)	=	KIRCHNER P. A. 6500
᾿Ηράκλειτος ΙΙ (᾿Ηρακλείτου Ι)	=	» » 6501
Διονυσογένης ΙΙ (᾿Ηρακλείτου Ι)	=	» » 4275

᾿Η ὑπ' ἀρ. 4 ἐπιγραφή

$\Delta \eta \mu \omicron \sigma \theta \acute{\epsilon} \nu [\epsilon \iota]$
 $\Pi \alpha \iota \alpha \nu \iota \epsilon \acute{\iota}$

καταλαμβάνει τὸ ἀποξεσθὲν δεξιὸν τῶν στίχων 3 καὶ 4 τῆς προηγουμένης ἐπιγραφῆς. Εἶναι ἡ ἐτέρα τῶν ἐπιγραφῶν μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ρήτορος ἀπὸ τὸ Ε.Μ. (9623 = IG II² 4263).

2

Εἰς Ε.Μ. 12542

Ἐν ΑΕ 1914, σ. 166 ἐδημοσιεύθη ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 ἀπεικονίσεως ἡ ἐπιγραφή

$K \lambda \acute{\epsilon} \omicron \nu \varsigma$ ᾿Αττηρι — — —
 $P \iota \zeta \omicron \nu \iota \varsigma$ Κοῦτα — — —

Αὕτη δὲν περιελήφθη εἰς τὸν τόμον τῶν ἐπιτυμβίων αἰτιατῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἡ ὁρθὴ ἀνάγνωσίς της εἶναι

— — — — α
 . . . κ λ έ ο υ ς
 Ρ ι ζ ο ν ι τ ι ς

Ὑπάρχει δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ λίθου τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου στίχου καὶ ἀναγινώσκεται νῦν ὁρθῶς ὁ τρίτος στίχος. Δεξιᾷ ταύτης δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἐπιγραφή. Τὸ σφῆζόμενον ὕψος τοῦ κιονίσκου εἶναι 0.33, ἡ διάμετρος 0.26.

¹ IG II² 2334 : Οἶδε ἐπέδωκαν εἰς τὴν / κατασκευὴν γυναικὸς Νίκης [κ]αὶ τῶν υἱῶν / ᾿Ηρακλείτου καὶ Διονυσογένης / καὶ τῆς θυγατρὸς Νικαρέτης.

3

Εἰς IG XII Suppl. 235

Ὁ λίθος, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφή αὕτη, ἀπόκειται εἰς τὸ Ε.Μ. ὑπ' αὔξ. ἀριθ. Εὐρετηρίου 2739. Ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον παρὰ W. ΡΕΕΚ ἐν ΑΜ 59, 1934, σ. 60, ἀριθ. 19, ἐν συνεχείᾳ δὲ περιελήφθη εἰς IG XII, Suppl. ἀρ. 235 ὑπὸ HILLER VON GAERTRINGEN. Τόπος εὐρέσεώς του δὲν ἀναφέρεται, ἀλλ' ὁ W. ΡΕΕΚ ἀνεγνώρισε τὴν Κέων.

Ἐν στίχ. 2 ἀντὶ *διάνοια* ἀναγνωστέον ΔΙΑΦΟΡΑ. Τὸ Ρ πολὺ καθαρόν.

Ἐν στίχ. 25 ἀντὶ [Νε]ιλόστρατος ἀναγνωστέον [Φ]ειδόστρατος. Τὸ Δ πολὺ καθαρόν.

Ἐν στίχ. 30 ἀντὶ *Δημήτριος Παραμεινιάδης* ἀναγνωστέον

Δημήτριος Παι Ἀμεινιάδης

Τὸ ι τοῦ Παι πολὺ καθαρόν, ἐπὶ πλέον τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ Ἀμεινιάδης εἶναι εἰς τὴν αὐτὴν κατακόρυφον εὐθεΐαν μὲ τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ προηγουμένου καὶ τοῦ ἐπομένου στίχου.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ Θ. ΜΙΤΣΟΣ